

چکیده :

محله‌های شهری به عنوان یکی از سلول‌های مهم شهری، از مهمترین بسترهای مرتبط با زندگی انسان به شمار می‌روند و کاهش چشم‌گیر تعاملات اجتماعی میان همسایگان و ساکنین در آنها طی مقایسه‌ای با گذشته، یکی از شاخص‌ترین عوامل منفی و موثر بر کیفیت زندگی در محله‌ها شده‌است. از سوی دیگر، پایداری اجتماعی به عنوان یکی از زیرشاخه‌های تفکر توسعه‌ی پایدار که در پی برطرف کردن معضلات بوجود آمده در سبک زندگی دهه‌های اخیر شکل گرفته، ارتقا کیفیت زندگی اجتماعی انسان‌ها را مدنظر قرار داده و طی سالیان گذشته، با برشمردن فاکتورها و ملزوماتی، قادر به تبیین یک بستر پایدار به لحاظ اجتماعی و چگونگی خلق آن، شده‌است. سرای محله به عنوان یک فضای عمومی قرار گرفته در بستر محله، که در گذشته از آن به عنوان مرکز محله نیز یاد می‌شده، این قابلیت را دارا می‌باشد که پیوندهای از میان رفته و یا هرگز شکل نگرفته را با ویژگی‌های مخصوص به خود، برقرار سازد. هدف این پژوهش یافتن چرایی تفاوت میان جو اجتماعی حاکم بر محلات قدیم و محلات جدید و کشف چگونگی ارتقا میزان پایداری اجتماعی محلات با الحاق فضایی تحت عنوان سرای محله به آنها می‌باشد. راهبرد اصلی پژوهش کیفی می‌باشد و در بخش میدانی، از روش کمی استفاده شده و پایداری اجتماعی محله‌های قدیم و جدید با گردآوری پرسشنامه بررسی گردیده است. بر اساس نتایج حاصل از این تحقیق، وجود عاملی چون بن‌بست می‌تواند تفاوت قابل اعتنایی میان محله‌ها در ارتباط با میزان پایداری اجتماعی آنها بوجود آورد و جهت دستیابی به یک محله‌ی توسعه یافته بر اساس تفکر پایداری اجتماعی، فاکتورهای متعددی از جمله عدالت اجتماعی، مشارکت، تعاملات اجتماعی، حس تنوع، رضایت مندی ساکنین، تعلق به محله و امنیت، باید در روند طراحی و اجرا دخیل گردند.

کلمات کلیدی:

سرای محله، تعاملات اجتماعی، پایداری اجتماعی، اصفهان، فضای عمومی، روابط همسایگی